

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 2 december 2022
(OR. en)

15602/22

RECH 644

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

av den: 2 december 2022

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 14705/22

Ärende: Den nya europeiska innovationsagendan

– Rådets slutsatser (godkända den 2 december 2022)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den nya europeiska innovationsagendan, som godkändes av rådet vid dess 3914:e möte den 2 december 2022

RÅDETS SLUTSATSER OM DEN NYA EUROPEISKA INNOVATIONSAGENDAN

Europeiska unionens råd

som erinrar om

- sina slutsatser av den 1 december 2020 om det nya europeiska forskningsområdet (ERA)¹, där det konstateras att det krävs ytterligare ansträngningar för att omsätta unionens immateriella och vetenskapliga tillgångar i nya produkter och tjänster som uppfyller samhällets krav, samtidigt som man framhäver betydelsen av lämpliga kopplingar inom och mellan olika innovationsekosystem och deras aktörer runtom i Europa för att säkerställa att forskningsresultat värdesätts och tillämpas snabbare i ekonomin och samhället, och är medvetet om att det måste utarbetas en transformativ och framåtblickande strategi för innovation för att man ska kunna säkerställa en hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft i Europa,
- sina slutsatser av den 28 maj 2021 om en fördjupning av det europeiska forskningsområdet: att skapa attraktiva och hållbara karriärer och arbetsvillkor för forskare och göra kompetenscirkulation till ett faktum², där den potential framhålls som Europeiska innovationsrådet (EIC) och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) har med avseende på sektorn för högre utbildning när det gäller att främja entreprenörskap bland forskare och stödja bildande och expansion av nya företag och små och medelstora företag i Europa,

¹ 13567/20.

² 9138/21.

- sin rekommendation av den 26 november 2021 om en pakt för forskning och innovation i Europa³, som fastställer värden och principer för forskning och innovation i Europa och de prioriterade områdena för gemensamma åtgärder, och uppmanar medlemsstaterna att prioritera investeringar och reformer som tar itu med det europeiska forskningsområdets prioriteringar, och framhåller betydelsen av synergier mellan FoI-politik och sektorspolitik samt industripolitik för att främja unionens innovationsekosystem,
- sina slutsatser av den 26 november 2021 om den framtida styrningen av det europeiska forskningsområdet⁴, som innehåller en beskrivning av den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet och en uppsättning frivilliga åtgärder inom det europeiska forskningsområdet för perioden 2022–2024 i syfte att bidra till de prioriterade områden för gemensamma åtgärder som fastställs i pakten,
- sina slutsatser av den 5 april 2022 om en EU-strategi för att stärka lärosäten för Europas framtid⁵, där man betonade behovet av att uppmuntra lärosätena att utveckla ett nära samarbete med ekonomiska, sociala och industriella partner inom lokala och regionala forsknings- och innovationsekosystem,
- kommissionens meddelande av den 25 november 2020 om en handlingsplan för immateriella rättigheter till stöd för EU:s återhämtning och resiliens⁶, som belyser hur viktig hanteringen av immateriella tillgångar och immateriella rättigheter är för konkurrenskraften hos unionens innovativa företag och länder,
- kommissionens meddelande av den 5 juli 2022 om en ny europeisk agenda för innovation⁷, med nyckelåtgärder som kan göra unionen till global ledare i den nya vågen av teknikintensiv innovation,

³ EUT L 431, 2.12.2021, s. 1.

⁴ 14308/2021.

⁵ 7936/22.

⁶ COM(2020)760.

⁷ COM(2022) 332.

ALLMÄNNA POLITISKA PERSPEKTIV

1. BEKRÄFTAR den avgörande roll som alla typer av innovation spelar för att driva på unionens konkurrenskraft, skapa arbetstillfällen, välbefinnande, FRAMHÅLLER att forskningsdriven innovation, som tillhandahåller kunskapsbaserade lösningar på globala utmaningar, är en viktig drivkraft för att forma och skapa nya marknader, BETONAR att innovation i vidare bemärkelse, inbegripet samhällelig, social och kulturell innovation samt innovation inom den offentliga sektorn, är en viktig möjliggörande faktor för att uppnå unionens politiska mål, särskilt den gröna omställningen och den digitala omvandlingen, samt målen för hållbar utveckling, INSER BEHOVET AV att fortsätta och stärka investeringarna i grundforskning för att skapa ny kunskap och kapacitet som möjliggör alla typer av innovation,
2. ÄR MEDVETET OM att unionen har en mycket bra ställning inom kunskapsproduktion och att alla former av innovation, både inkrementell och banbrytande, är avgörande för att maximera dess samhällliga och ekonomiska värde och FRAMHÅLLER att lärosäten, forskningsorganisationer och företag spelar en viktig roll i denna process, BETONAR den avgörande betydelsen av att stärka investeringarna i högre utbildning och FoI och av att främja inkluderande politiska reformer för att stärka unionens ställning som global ledare inom FoI, optimera unionens innovationspotential och lägga en stark grund för ett effektivt fungerande europeiskt innovationsekosystem, FRAMHÅLLER den avgörande roll som kunskapsutnyttjande verksamhet spelar,
3. ERKÄNNER att unionen har kapacitet att leda den nya vågen av banbrytande, teknikintensiva och omvälvande innovationer, inbegripet sådana som stöds av gradvisa framsteg inom relaterad teknik, med stöd av dess globala ledarskap inom vetenskap och kunskapsproduktion, en stark industriell infrastruktur, ett alltmer dynamiskt ekosystem för nystartade företag, dynamiska små och medelstora företag och högt ansedda forsknings- och utbildningsinstitutioner, i kombination med långsiktig erfarenhet av offentlig-privata partnerskap och evidensbaserade politiska riktlinjer, med ambitiösa och framsynta mål, INSTÄMMER I att den nya europeiska innovationsagendan måste bygga på en övergripande strategi för innovation som inbegriper den roll som samhällsvetenskap och humaniora spelar,

4. NOTERAR att den globala konkurrensen och den komplexa geopolitiska situationen kräver ett starkare och mer avancerat europeiskt innovationsekosystem inte bara för att underlätta den gröna omställningen och den digitala omvandlingen, utan också för att diversifiera utbudet och mildra skadliga strategiska beroenden av externa leverantörer, stärka en säker och hållbar försörjning av kritisk teknik och råvaror, säkerställa lika villkor på unionens inre marknad och uppnå strategiskt oberoende samtidigt som en öppen ekonomi bevaras,
5. BEKRÄFTAR unionens åtagande att upprätthålla öppenhet när det gäller internationellt samarbete inom FoI för att ytterligare stärka kvaliteten på FoI i unionen, samtidigt som man eftersträvar lika villkor och balanserad ömsesidig öppenhet inom FoI, på grundval av gemensamma grundläggande värden och principer,
6. BETONAR att den snabba tekniska utvecklingen och den snabba innovationstakten kräver ett flexibelt, ändamålsenligt, framåtblickande och innovationsvänligt regelverk för alla typer av innovation, särskilt banbrytande, teknikintensiva och omvälvande innovationer; detta bör inbegripa standardiserings- och ackrediteringsaspekter, tillgodose innovatörers och entreprenörers behov, möjliggöra regleringsmässig anpassning och experiment och underlätta nya affärsmodeller, tekniska framsteg och marknadsuppbyggnad, samtidigt som man främjar åtgärder för att ta itu med den digitala klyftan, UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att regelverket på unionsnivå samt på nationell och regional nivå främjar innovation och entreprenörskap och tar hänsyn till ny teknik som kan bidra till att uppfylla unionens politiska mål,

7. NOTERAR unionens mer blygsamma innovationsresultat jämfört med vissa av dess konkurrenter, HÅLLER MED OM ATT privata investeringar i FoI och strategisk användning av immateriella tillgångar är avgörande för unionens återhämtning efter pandemin och den gröna omställningen och den digitala omvandlingen av den europeiska ekonomin, bland annat för att påskynda omställningen till överkomlig, säker och hållbar energi, till exempel genom en strategi för att främja FoI i säker och hållbar vätgas, ERKÄNNER att innovativa nystartade företag och små och medelstora företag och snabbväxande företag av alla storlekar, tillsammans med relevanta aktörer, inbegripet företagsinkubatorer, europeiska digitala innovationsknutpunkter och kompetenscentrum, är centrala för att påskynda utvecklingen av de lösningar som krävs för omvandlingen av den europeiska ekonomin i linje med unionens prioriteringar,
8. INSTÄMMER I att ytterligare politiska reformer på unionsnivå samt på nationell och regional nivå är nödvändiga för att stärka företags- och entreprenörskapaciteten och ett bredare spektrum av färdigheter hos unionens aktörer inom FoI, stärka test- och demonstrationsanläggningar i hela Europa, intensifiera kunskapsutnyttjandet, påskynda företagens användning av forskningsresultat, ny teknik och nya affärsmodeller, minska riskovilligheten och fragmenteringen i unionens regelverk, främja alla typer av innovation, förbättra och påskynda tillgången till finansiering för nystartade expanderande företag och små och medelstora företag samt ytterligare stimulera privata kapitalinvesteringar i alla former av innovation,

FRÄMJA, LOCKA OCH HÅLLA KVAR BEGÅVNINGAR

9. ANSER att tillhandahållandet av utbildning av hög kvalitet, inbegripet möjligheter till omskolning och kompetenshöjning, och attraktiva arbetsvillkor och karriärmöjligheter är avgörande för att främja, locka och hålla kvar begåvningar med en bred och mångsidig rad kompetenser och färdigheter, inbegripet generella färdigheter inom industrin, BETONAR att en mer balanserad kompetenscirkulation, sektorsövergripande och internationell rörlighet, livslångt lärande, entreprenörsutbildning för studenter, flexibla utbildningsvägar och ett effektivt samarbete mellan forskning, näringsliv och offentlig sektor är drivkrafterna bakom kunskapsutnyttjandet, BEKRÄFTAR behovet av att uppmuntra lärosäten att förbättra sin kapacitet att engagera sig i sina ekosystem genom att tillföra nödvändiga kunskaper, färdigheter och kompetenser och genom att främja tillvaratagande av kunskap och skapande av avknopningsföretag,

10. ERKÄNNER att det krävs fler insatser för att förbättra rekryteringen, arbetsvillkoren, karriärutvecklingen, den sektorsövergripande och geografiska rörligheten och utbildningen av enskilda forskare och innovatörer vid unionens lärosäten och forskningsorganisationer, ÄR MEDVETET om den föränderliga arbetsmarknaden i Europa, behovet av att förbättra könsfördelningen, förutse och undvika kompetensglapp och brist på högkvalificerade arbetstagare, bland annat för teknikintensiv innovation, UPPMUNTRAR till ytterligare initiativ som syftar till att främja och anamma innovation och företagande,
11. VÄRDESÄTTER unionens och medlemsstaternas politik för att ytterligare uppmuntra lärosäten att stärka entreprenörsandan inom den akademiska världen, inbegripet relevanta initiativ för att rikta in sig på teknikintensiva talanger och bidra till att överbrygga klyftan mellan könen när det gäller innovation i Europa, UNDERSTRYKER att Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), genom integreringen av kunskapstriangeln, erbjuder en dynamisk plattform för att lansera, utöka och stödja nystartade företag, avknoppningsföretag och små och medelstora företag, VÄLKOMNAR samarbetet mellan EIT och EIC för att ytterligare utveckla synergier dem mellan,
12. VÄLKOMNAR kommissionens avsikt att inom ramen för EIC-forumet undersöka strategier för att ta itu med de administrativa hinder som för närvarande begränsar utnyttjandet av personaloptioner i hela unionen, som ett sätt att locka till sig och hålla kvar alla typer av begåvningar, även inom det teknikintensiva området, samt dess avsikt att bedöma utrymmet för åtgärder på unionsnivå för att ta emot entreprenörer och grundare av nystartade företag från tredjeländer, samtidigt som medlemsstaternas befogenheter på detta område respekteras,

FÖRBÄTTRAD TILLGÅNG TILL FINANSIERING FÖR EXPANDERANDE FÖRETAG

13. KONSTATERAR att unionen, trots den senaste tidens ökning av privata kapitalinvesteringar och förbättringar i tillhandahållandet av finansiering i ett tidigt skede för nystartade företag, samt en ökning av antalet enhörningsföretag, släpar efter sina konkurrenter när det gäller riskkapitalinvesteringar i senare skeden och finansiering för expanderande företag, särskilt för teknikintensiva företag som behöver betydande belopp av tålmodigt kapital, INSER vikten av att stödja alla typer av innovation och behovet av att öka de privata kapitalinvesteringarna i europeiska innovativa företag, särskilt nystartade företag och expanderande företag,

14. BETONAR att det är viktigt att Europeiska innovationsrådets (EIC) fond fungerar väl för att främja europeisk innovation, NOTERAR den tillfälliga lösning som gör det möjligt för EIC-fonden att fatta investeringsbeslut, UPPMANAR kommissionen att fortlöpande utvärdera den tillfälliga lösningen samtidigt som man går vidare med den långsiktiga lösningen, och att i detta sammanhang fästa särskild vikt vid deltagandet av nystartade företag, expanderande företag och små och medelstora företag och tillvaratagandet av deras innovationspotential, REKOMMENDERAR att man optimerar de befintliga verktygen, inte minst EIC, i stället för att skapa nya kompletterande system,
15. UPPMANAR kommissionen att genomföra EIC:s insats Scale Up 100 för att stödja expansionen av teknikintensiva nystartade företag inom ramen för EIC:s och andra unionsprogramms portfölj av stödmottagare genom att ge dem skräddarsytt stöd, UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att utbyta erfarenheter och god praxis om expansionen av teknikintensiva nystartade företag,
16. STÖDER kommissionens initiativ att genom InvestEU-programmet underlätta bättre tillgång till kapital för innovativa nystartade företag och små och medelstora företag och ytterligare mobilisering av privata investeringar inom FoI i Europa, bland annat genom att öka värdet på immateriella tillgångar och ta hänsyn till dem vid bedömningen av kapitalinvesteringar, vilket minskar kapitalkostnaderna för små och medelstora företag, BETONAR att innovativa nystartade företag och små och medelstora företag behöver få mer kunskap om upptäckt, utveckling och strategisk förvaltning av immateriella tillgångar, INSTÄMMER i kommissionens initiativ att utöka den europeiska åtgärden för utveckling av företag med riskkapital (initiativet Escalar) för att mobilisera mer riskkapitalfinansiering för expanderande företag,

FÖRBÄTTRA OCH KONSOLIDERA INNOVATIONSEKOSYSTEMEN

17. KONSTATERAR att Europa, trots att de övergripande innovationsresultaten förbättras, fortfarande kämpar med stora regionala och nationella skillnader och en ihållande innovationsklyfta, vilket försvagar resultaten för det europeiska innovationsekosystemet som helhet, vilket i sin tur bromsar takten i återhämtningen efter pandemin, den gröna omställningen och den digitala omvandlingen, inbegripet omställningen av unionens ekosystem för energi och mobilitet, och hindrar den planerade välbalanserade sociala och ekonomiska utvecklingen, UNDERSTRYKER att innovationsekosystemen har en stark regional och nationell dimension som bör beaktas fullt ut vid utformningen av innovationspolitiken, INSER vikten av att undvika fragmentering och stärka nätverksbyggande och samarbete mellan alla berörda parter,
18. KONSTATERAR att samhällen, städer och regioner har en viktig roll när det gäller att bygga upp globalt konkurrenskraftiga ekosystem och tillväxtstrategier inom FoI; lokal kapacitetsuppbyggnad och såddinvesteringar lägger grunden för ett framgångsrikt europeiskt innovationsekosystem som skapar europeisk konkurrenskraft, UPPMANAR i detta sammanhang kommissionen och medlemsstaterna att överväga den tematiska inriktningen för Horisont Europa-uppdragen,
19. INSER den avgörande betydelsen av att öka investeringsintensiteten inom FoI i alla unionens regioner, bland annat investeringar i linje med strategierna för smart specialisering (S3), genomföra reformer för att stärka innovationsekosystemen och föra både nationella och regionala FoI-aktörer närmare varandra, BETONAR behovet av att främja synergier mellan finansieringsprogram och finansieringsinitiativ för att frigöra resurser och främja integrerade innovationsekosystem inom och mellan medlemsstaterna, BETONAR särskilt behovet av att göra framsteg när det gäller att överbrygga innovationsklyftan i Europa genom att stärka den vetenskapliga basen och innovationsekosystemen i länder och regioner som presterar sämre inom FoI för att tillvarata deras innovationspotential och påskynda deras ekonomiska tillväxt,

20. UPPMUNTRAR medlemsstaterna att kartlägga och ge inflytande åt skräddarsydd innovationspolitik, i syfte att möta särskilda lokala utmaningar och behov och samtidigt bidra till unionens och medlemsstaternas strategiska prioriteringar, med utgångspunkt i de S3-områden som ger regionerna de bästa möjligheterna att stärka sin konkurrenskraft, UPPMANAR medlemsstaterna att se över, revidera och konsolidera sina nationella och regionala innovationsstödjande strukturer och mekanismer för att hjälpa de innovativa företagen att expandera, växa och förstärka sina lokala innovativa lösningar på regionala, nationella, europeiska och globala marknader,
21. ÄR MEDVETET OM att reformer och investeringar inom FoI som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens förväntas bidra till att främja innovationsekosystem och industripolitik och att mildra kriser, BETONAR vikten av synergier mellan FoI-medel och faciliteten för återhämtning och resiliens,
22. VÄLKOMNAR kommissionens initiativ att identifiera och bidra till att omvandla upp till 100 europeiska regioner runt om i Europa till ”regionala knutpunkter för innovation” genom att koppla samman regionala ekosystem med liknande och kompletterande specialområden och kapacitet och underlätta nätverksbyggande, särskilt mellan mindre och mer innovativa regioner, och därigenom skapa ett ömsesidigt utbyte i syfte att bättre anpassa deras insatser och investeringar till unionens strategiska prioriteringar och utveckla unionens värdekedjor, UPPMANAR kommissionen att i samarbete med Europeiska regionkommittén samordna detta initiativ med initiativet partnerskap för regional innovation och tillhandahålla finansieringsmöjligheter inom ramen för Horisont Europa, Eruf och andra relevanta unionsprogram,
23. INSER den viktiga roll som forskningsinfrastrukturer, teknikinfrastrukturer och test- och experimentanläggningar har som regionala knutpunkter för kompetens, inbegripet nätverket av europeiska digitala innovationsknutpunkter, som lockar och sammanför ett brett spektrum av berörda parter inom FoI på ett lösningsorienterat och tvärvetenskapligt sätt, underlättar förvärv av ny kunskap, påskyndar företagens införande av ny teknik och fungerar som en katalysator för platsbaserad innovation,

24. VÄLKOMNAR Pragförklaringen om synergier i finansieringen av forskning och innovation i Europa och kommissionens tillkännagivande *Synergier mellan Horisont Europa och Eruf-program*⁸, UPPMUNTRAR medlemsstaterna och kommissionen att identifiera kvarstående hinder och övervinna befintliga hinder för synergier mellan regionala och nationella finansieringsinstrument och unionens finansieringsinstrument, HÅLLER MED OM att möjligheterna för aktörer inom FoI att uppnå målen för innovationspolitiken kommer att maximeras genom ett enhetligt genomförande, NOTERAR MED TILLFREDSSTÄLLELSE kommissionens avsikt att tillsammans med medlemsstaterna och Europeiska investeringsbanken bedöma komplementariteten mellan unionens befintliga finansieringsinstrument, i syfte att ta itu med expansionsklyftan för europeiska innovativa företag, däribland teknikintensiva företag,
25. INSER behovet av en bredare strategi för det europeiska innovationsekosystemet, ÄR MEDVETET OM Eurekas roll när det gäller att ge välriktat stöd till europeiska företag, särskilt små och medelstora företag och midcap-bolag, för att underlätta tillgången till internationell kunskap och därmed göra det möjligt för dem att verka internationellt och komma in på globala marknader, VÄLKOMNAR det samförståndsavtal som Eureka och kommissionen nyligen undertecknade för att stärka unionens innovationskapacitet,

⁸ C(2022) 4747.

FÖRBÄTTRADE RAMVILLKOR

26. FRAMHÅLLER den viktiga roll som regulatoriska sandlådor och test- och experimentanläggningar, såsom provningsanläggningar, demonstratorer, levande laboratorier och digitala innovationsknutpunkter, spelar för testning, demonstration och vidareutveckling av innovativa lösningar och för deras överföring från laboratorium till industri genom experiment som utförs i en tidsbunden, kontrollerad verklig miljö och övervakas av en tillsynsmyndighet, BETONAR i detta sammanhang lärosätenas och forskningsorganisationernas roll och funktion och FÖRESLÅR att det ska göras mer för att främja deras nuvarande tillhandahållande av säkra miljöer för utveckling av ny teknik och kontroll av att innovationer följer regelverket och samhällsnormer, NOTERAR MED TILLFREDSSTÄLLELSE att de reviderade rambestämmelserna för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation kommer att göra det möjligt att bevilja stöd för anläggning och uppgradering av test- och experimentinfrastruktur,

FRÄMJANDE AV INNOVATIONSPOLITIK

27. UNDERSTRYKER den avgörande betydelsen av offentlig upphandling av innovativa lösningar i fråga om nya varor och tjänster och av förkommersiell upphandling inom FoI som ett viktigt instrument för att stimulera innovationslösningar och påskynda deras spridning på marknaden, UPPMUNTRAR medlemsstaterna att utveckla och främja strategier för offentlig upphandling av innovativa lösningar och att på ett strategiskt sätt använda sådan upphandling som ett instrument för att främja innovation, och att bedöma fördelarna med och effekterna av dessa strategier för innovation samt uppmuntra innovativa verktyg för att främja samarbete och partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn,
28. UPPMANAR kommissionen att genom enheten för politiskt stöd inom ramen för Horisont Europa, instrumentet för tekniskt stöd och det tekniska stödet för regionalpolitik ge medlemsstaterna expertrådgivning om hur man utformar, skapar och genomför en mer verkningsfull innovationspolitik och strategier för offentlig upphandling som främjar innovation, bland annat genom utbildning och kapacitetssuppletering för personal med ansvar för offentlig upphandling, UPPMUNTRAR medlemsstaterna att utnyttja dessa instrument, VÄLKOMNAR kommissionens initiativ att stödja bildandet av en tjänst för expertrådgivning om offentlig upphandling av innovativa lösningar,

29. UPPMUNTRAR kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna se över den europeiska resultattavlan för innovation och den regionala resultattavlan för innovation, så att de också återspeglar målen i den nya europeiska agendan för innovation, bland annat genom att införa relevanta indikatorer för nystartade företag, teknikintensiva företag och expanderande företag som kan hjälpa beslutsfattare att utforma och genomföra evidensbaserad innovationspolitik,
30. UPPMANAR medlemsstaterna och kommissionen att utarbeta en gemensam politisk agenda för att främja samordningen av innovationsstödjande politik tillsammans med berörda parter inom FoI, med hjälp av EIC-forumet som en plattform för att främja ett enhetligt genomförande av europeisk, nationell och regional innovationsstödjande verksamhet och politik, utarbeta initiativ för att förbättra unionens regelverk för innovation och föreslå åtgärder för att skapa en innovationsvänlig miljö och ett innovationsbaserat ekosystem i Europa, FÖRESLÅR att EIC-forumet ska ha ett nära samarbete med det europeiska forskningsområdets forum för att säkerställa synergier mellan den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet och agendan för innovation.
-